

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI  
KƏND TƏSƏRRÜFATI NAZİRLİYİ

“AQROLİZİNQ” AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

LƏNKƏRAN DÖVLƏT MAŞIN SINAQ STANSİYASI

---

## **John Deere 9970 pambıqyığan kombaynı**



---

Fermerlər üçün yaddaş

---

Lənkəran - 2016

Bu kitabça pambıqçılıqla məşğul olan KFT rəhbərləri  
v  sahibkarlar  c n nəzərdə tutulmuşdur.

Kitabça Lənkəran Dövlət Maşın Sınaq Stansiyasının  
m t x sisl ri tərəfindən tərtib edilmişdir.

## 1. Giriş

Respublikanın iqtisadiyyatında pambıqçılığın geniş rolunu nəzərə alaraq son illər bu sahəyə diqqət artmışdır. Azərbaycan Respublikasında pambıqçılığın hüquqi, təşkilati və iqtisadi əsaslarını müəyyən edən, xam pambıq və pambıq məhsullarının dövriyyəsi ilə əlaqədar münasibətləri tənzimləyən pambıqçılıq haqqında qanun qəbul edilmişdir. Bu qanunun məqsədi ölkədə pambıqçılığın inkişafı, pambıq istehsalı ilə emalı arasında münasibətlərin bazar iqtisadiyyatına uyğun tənzimlənməsinə, pambıq və pambıq məhsullarının rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsinə, pambıqçılığın yüngül və yeyinti sənayesinə inteqrasiyasına hüquqi və iqtisadi zəmin yaratmaqdır.

Pambıqçılığın inkişaf etdirilməsi istiqamətində bir sıra işlər görülmüşdür. Belə ki, 2016-cı ildə pambıq əkini sahələr 51 min hektara çatdırılmış və 2017-ci ildə bu rəqəmi 100 min hektara və daha çox çatdırmaq nəzərdə tutulmuşdur.

Pambığın vaxtında və itkisiz yığılması üçün “Aqrolizing” ASC tərəfindən Amerika istehsalı olan Jhon Dreere 9970, Cotton Express 420, CP-690 pambıqyığan kombaynları Respublikaya gətirilmiş və pambıqçılıqla məşğul olan kəndli fermer təsərrüfatlarına və sahibkarların istifadəsinə verilmişdir.

Pambıqçılığın inkişafına dair respublika müşavirəsində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev pambıqçılıq təsərrüfatları olan rayonların rəhbərləri qarşısında ciddi tapşırıqlar qoymuşdur. Cənab prezident qeyd etmişdir ki, 2017-ci ildə biz 200 min ton pambıq istehsal edəcəyik. Əgər biz gələcəkdə 200 min hektarda pambıq əkəcəyiksə, bu təqribən 350-400 min insanın işlə təmin edilməsi deməkdir.

## 2. Kombaynın təyinatı

John Deere 9970 kombaynı şpindel tipli pambıqyığan maşındır. Onun şpindelləri birdəfəlik dörd cərgə pambığı yığmağa qadirdir. Bitki şpindel üzərində yerləşdirilmiş dörd ədəd xüsusi qutu şəkilli separatorlara verilir. Bu separatorların mexanizmi elə hazırlanmışdır ki, o yalnız açılmış qozalardan pambığı yığır və pambıq bitkisinin yarpağına və açılmamış qozalarına dəymir.



Şəkil.1. John Deere 9970 pambıqyığan kombaynın ümumi görünüşü

## 3. John Deere 9970 pambıqyığan kombaynının qısa texniki xarakteristikası

Göstəricilər	Göstəricilərin qiyməti
Mühərrikin markası	JOHN DEERE POWERTECH T1EP II
Gücü, kVt/a.q	186/250
Silindrlərin sayı, ədəd	6
Silindrlərin işçi həcmi, m <sup>3</sup>	7600
Cərgəarasının eni, sm	60-90
Yanacaq çəni, l	454
Yağlama sistemi, l	254
Cərgələrə sayı, ədəd	4
Nəqliyyat sürəti, km/saat	14,5-24,5
İşçi sürət, km/saat	8-ə qədər
Hündürlüyü, mm	3759 - 4824
İstismar çəkisi, kq	13177-14057
Məhsuldarlığı, ha/saat	
I-ci yığımnda	1,5
II-ci yığımnda	1,98
Bunkerin həcmi, m <sup>3</sup>	32,8
Nəmləşdirici sistemin çəni, l	1041
Mühərrikin soyutma sistemi, l	42

## **4. Pambıqıyğan kombayna aqrotexniki tələblər**

### **4.1. Kombaynın təyinatı**

Pambıqıyğan kombayn cərgəaraları 60 və 90 sm olan sahələrdə açılmış qozalardan nazik lifli pambıq məhsulunun yığılması üçün təyin olunmuşdur.

### **4.2. Tətbiq zonası**

Pambıqıyğan kombayn Respublikanın bütün pambıqçılıq təsərrüfatlarında tətbiq oluna bilər.

## **5. İş şəraiti**

5.1. Pambıq yığımı yuva və cərgə üsulu ilə əkilmiş sahələrdə həyata keçirilir.

5.2. Kombaynla pambıq yığımı üçün sahələr xüsusi olaraq hazırlanmalı və aşağıdakı tələblərə cavab verməlidir:

- sahənin relyefi düz olmalı və maillik 0,1 dərəcədən çox olmamalıdır;

- bitkinin sıxlığı 100-110 min ədəd/ha-dan az olmamalıdır. Nazik lifli pambıq sahələrdə bitkinin sıxlığı 130 min ədədə qədər olmalıdır.

- cərgədə kəssəklərin ölçüsü 50 mm-dən çox olmamalıdır;

- sahədə əlaq otları olmamalıdır;

- bitkinin yıxılması 3%-dən çox olmamalıdır;

- yığım dövründə pambıq kolunun hündürlüyü 0,8-1,1 m arasında olmalıdır;

- dönmə zolağı 8-9 m olmalıdır;

- yığılan sahənin uzunluğu 400-450 m, maksimum 1000 m olmalıdır.

5.3. Defolasiyadan sonra yarpaqların tökülməsi 85%-dən az olmamalı, yaşıl yarpaqlar 5%-dən çox olmamalıdır.

5.4. Birinci maşın yığımında pambıq qozalarının açılışı 50-60% olmalıdır. İkinci yığımda isə qalan bitkilərin qozalarının 25-30%-i açılmalıdır.

5.5. Açılmış qozalarda pambığın məhsuldarlığı 40 sent/ha-a qədər olmalıdır.

## **6. Texnoloji prosesin keyfiyyət göstəriciləri**

6.1. Kombayn bir gedişdə açılmış qozaların 93%-ə qədər pambığını yığmalıdır. Pambığın yerə tökülməsi 3%-dən çox olmamalıdır.

6.2. Kombayn pambığın təbii keyfiyyətini aşağı salmamalıdır.

6.3. Şpindilli barabanla yığılan pambığın maksimal zibilliyi 8%-i keçməməlidir.

6.4. Kombaynın yığıcı qurğuları və digər avadanlıqları onun aqrotexniki göstəricilərini aşağı salmamalıdır.

6.5. Pambıq toxumunun mexaniki zədələnməsi 1,0%-dən çox olmamalıdır.

## **7. Texniki-istismar tələbləri**

7.1. Nəqliyyat sürəti 24,5 km/saat-dan çox olmamalıdır.

7.2. Bunkerin həcmi 7 m<sup>3</sup>-dən az olmamalıdır.

7.3. Kombaynın idarə olunması və texniki xidmətləri bir mexanik-sürücü tərəfindən həyata keçirilməlidir (mürəkkəb texniki xidmətlər və nizam-lamalar istisna olunmaqla).

7.4. Növbəlik vaxtının əmsalı 0,75-dən az olmamalıdır.

7.5. Pambıqyığan kombaynın mövsüm dövründə normativ yüklənməsi: 240 saatdan az olmamalıdır.

7.6. Pambıqyığan kombaynın istismar müddəti -6 ildir.

7.7. Hazırlıq əmsalı -0,95-dən az olmamalıdır.

7.8. Kombaynın üzərində qoyula bilər:

- yığan aparatın yerləşmə hündürlüyünü avtomatik nizamlayan qurğu;

- qəbul kamerasının tutulmasını bildiren siqnal

qurğusu;

- bunkerdə pambığı sıxlaşdıran qurğu;

7.9. Kombaynın konstruksiyası “Traktor və kənd təsərrüfatı maşınların konstruksiyasının təhlükəsizlik və əməyin gigiyenasının vahid tələblərinə” cavab verməlidir (QOST 12.2.019-2005).

7.10. Bunkerin tarasız nəqliyyat vasitələrinə boşaldılması təmin olunmalıdır.

7.11. Maşının avadanlıqlarının, aqreqlarının və hissələrinin konstruksiyası montaj və demontaj üçün əlverişli olmalıdır.